

აგრონომიისა და ლანდშაფტის მენეჯმენტის სკოლა ლანდშაფტის მენეჯმენტის, საპარკო და სატყეო საქმის საბაკალავრო პროგრამა

პროგრამის სახელწოდება

ლანდშაფტის მენეჯმენტი, საპარკო და სატყეო საქმე

მისანიჭებელი კვალიფიკაცია

სატყეო საქმის ბაკალავრი 0105

სწავლების მოცულობა კრედიტებით

240

სწავლების ენა

ქართული

პროგრამის მიზანი

პროგრამის მიზანია მომზადდეს სატყეო საქმის ბაკალავრი, რომელსაც ექნება სატყეო საქმის სფეროს ფარო ცოდნა, ეცოდინება ტყის მოვლა-დაცვის, აღდგენა-განახლების, მდგრადი ტყითსარგებლობის პრინციპები. ეცოდინება ხის გადამუშავების საწარმოთა დაპროექტების საფუძვლები, სტრუქტურა, მართვის მექანიზმები და ხის დამუშავების ტექნოლოგიები, ასევე ეცოდინება ლანდშაფტის დაგეგმარების და დეკორატიული ბალ-პარკების გაშენების პრინციპები, საბალო-საპარკო ხელოვნების ისტორიის ძირითადი ეტაპები და თანამედროვე ტენდენციები.

დასაქმების სფეროები

საგანმანათლებლო პროგრამაზე ჩარიცხული სტუდენტი მიიღებს სატყეო საქმის სფეროში თანამედროვე, უახლეს ცოდნას და გამოცდილებას, რაც უზრუნველყოფს მის

კონკურენტუნარიანობას დასაქმების ბაზარზე და წარმატებულ კარიერას, რადგან საგანმანათლებლო პროგრამა შემუშავებულია ევროპის მოწინავე უმაღლეს სასწავლებლების საგანმანათლებლო პროგრამების გათვალისწინებით, კერძოდ: University of Natural Resources and Life Sciences Vienna (www.boku.ac.at); Faculty of Forestry and Wood Technology Brno, Mendel University (www.mendelu.cz); Wood Technology Department, University of Applied Sciences Eberswalde (www.hnee.de).

ლანდშაფტის მენეჯმენტის, საპარკო და სატყეო საქმის საბაკალავრო საგანმანათლებლო პროგრამის დასრულების შემდეგ, ბაკალავრი შეიძლება დასაქმდეს სხვადასხვა პროფილის მქონე კომპანიებში, სახელმწიფო თუ არასამთავრობო ორგანიზაციებში:

- გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტრო და მის დაქვემდებარებაში არსებული ეროვნული სატყეო სააგენტო და მისი ყველა რეგიონალური სამმართველო;
- დაცული ტერიტორიების სააგენტო და მისი ტერიტორიული ადმინისტრაციები;
- არასამთავრობო გარემოს დაცვითი ორგანიზაციები;
- ქალაქებისა და სოფლების გამწვანების მუნიციპალური სამსახურები და კერძო ბიზნესი;
- ბოტანიკური ბაღები;
- სანერგე მეურნეობები;
- კვლევითი ინსტიტუტები და ლაბორატორიები;
- ხე-ტყის მრეწველობის საწარმოები.

კურსდამთავრებული შეიძლება სწავლის გაგრძელებას უმაღლესი განათლების მეორე საფეხურზე, შესაბამის საგანმანათლებლო პროგრამაზე.

პროგრამაზე დაშვების წინაპირობა

ლანდშაფტის მენეჯმენტის, საპარკო და სატყეო საქმის საბაკალავრო პროგრამაზე დაშვება ხორციელდება საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად.

საბაკალავრო პროგრამით სწავლის უფლება აქვს სრული ზოგადი განათლების დამადასტურებელი სახელმწიფო დოკუმენტის მფლობელს ან მასთან გათანაბრებულ პირს, რომელმაც "უმაღლესი განათლების შესახებ" საქართველოს კანონისა და საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების მინისტრის 2011 წლის 18 თებერვლის N19/6 ბრძანებით დამტკიცებული ერთიანი ეროვნული გამოცდების ჩატარების

დებულების და და სახელმწიფო სასწავლო გრანტის განაწილების წესის შესაბამისად, მოიპოვა უფლება ისწავლოს საქართველოს აგრარულ უნივერსიტეტში.

აბიტურიენტების ხელშეწყობისა და სტუდენტების მობილობის მიზნით უმაღლეს საგანმანათლებლო დაწესებულებაში სწავლა ერთიანი ეროვნული გამოცდების გავლის გარეშე დასაშვებია, საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების მინისტრის 2011 წლის 29 დეკემბრის 224/ნ ბრძანებით დამტკიცებული უმაღლეს საგანმანათლებლო დაწესებულებაში ერთიანი ეროვნული გამოცდების/საერთო სამაგისტრო გამოცდების გავლის გარეშე სწავლის უფლების მქონე აბიტურიენტების/მაგისტრანტობის კანდიდატების/სტუდენტების მიერ დოკუმენტების წარდგენისა და განხილვის წესის თანახმად:

ა) უცხო ქვეყნის მოქალაქეებისა და მოქალაქეობის არმქონე პირებისთვის, რომლებმაც უცხო ქვეყანაში მიიღეს სრული ზოგადი ან მისი ეკვივალენტური განათლება, ან უცხო ქვეყნის მოქალაქეებისა და მოქალაქეობის არმქონე პირებისთვის (გარდა იმ პირებისა, რომლებიც იმავდროულად საქართველოს მოქალაქეები არიან), რომლებმაც საქართველოში მიიღეს სრული ზოგადი ან მისი ეკვივალენტური განათლება საქართველოს მიერ აღიარებული უცხო ქვეყნის ან საერთაშორისო პროგრამების მიხედვით.

ბ) საქართველოს მოქალაქეებისათვის, რომლებმაც უცხო ქვეყანაში მიიღეს სრული ზოგადი ან მისი ეკვივალენტური განათლება და სრული ზოგადი განათლების ბოლო 2 წელს სწავლობდნენ უცხო ქვეყანაში.

გ) უცხო ქვეყნის მოქალაქეებისათვის (გარდა ერთობლივი უმაღლესი საგანმანათლებლო პროგრამის მონაწილე სტუდენტებისა და გაცვლითი საგანმანათლებლო პროგრამის მონაწილე სტუდენტებისა), რომლებიც სწავლობენ/სწავლობდნენ და მიღებული აქვთ კრედიტები/კვალიფიკაცია უცხო ქვეყანაში ამ ქვეყნის კანონმდებლობის შესაბამისად აღიარებულ უმაღლეს საგანმანათლებლო დაწესებულებაში.

დ) საქართველოს მოქალაქეებისათვის (გარდა ერთობლივი უმაღლესი საგანმანათლებლო პროგრამის მონაწილე სტუდენტებისა და გაცვლითი საგანმანათლებლო პროგრამის მონაწილე სტუდენტებისა), რომლებიც კანონმდებლობით განსაზღვრული ვადით ცხოვრობენ/ცხოვრობდნენ,

სწავლობენ/სწავლობდნენ და მიღებული აქვთ კრედიტები/კვალიფიკაცია უცხო ქვეყანაში ამ ქვეყნის კანონმდებლობის შესაბამისად აღიარებულ უმაღლეს საგანმანათლებლო დაწესებულებაში.

საგანმანათლებლო პროგრამაზე ჩარიცხვა, ასევე შესაძლებელია მობილობის წესით, საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების მინისტრის 2010 წლის 4 თებერვლის N10/ნ ბრძანებით დამტკიცებული უმაღლესი საგანმანათლებლო დაწესებულებიდან სხვა უმაღლეს საგანმანათლებლო დაწესებულებაში გადასვლის წესის შესაბამისად.

საგანმანათლებლო პროგრამაზე ჩარიცხვის დროს, მხედველობაში მიიღება კანონმდებლობის მოქმედი რედაქცია.

სწავლის შედეგები

პროგრამის დასრულების შემდეგ სატყეო საქმის ბაკალავრს შეეძლება ტყის ბიომრავალფეროვნების დაცვა, კვლავწარმოება და ტყის რესურსების რაციონალურად გამოყენების ორგანიზაცია და პროგნოზირება, ეცოდინება დაცული ტერიტორიების ტყის ეკოსისტემების ბიომრავალფეროვნება და დაცული ტერიტორიების დაგეგმვის და მართვის მექანიზმები, ეცოდინება მერქნიან სახეობათა მავნე მწერებისა და დაავადებების ბიოლოგია და ეკოლოგიური თავისებურებანი, ეცოდინება ხელოვნური ნარგავების გაშენებისა და მართვის საკითხები, შეეძლება ურბანული გამწვანების დაგეგმვასა და მართვაში მონაწილეობის მიღება, ეცოდინება ხის დამუშავების ტექნოლოგიის ასპექტები და სტანდარტიზაცია, შეეძლება ამა თუ იმ სახეობის მავნეობის და დაავადების განსაზღვრა ეკოლოგიური ინდექსების გამოყენებით, შეეძლება მავნებლების და დაავადების გამომწვევი ორგანიზმების იდენტიფიცირება და მათი მავნეობის განსაზღვრა, შეეძლება სანერგეების დაგეგმარება და მართვა, შეეძლება მერქნის გადამუშავების საწარმოთა დაპროექტება და მართვა.

პროგრამის დასრულების შემდეგ კურსდამთავრებულს ჩამოყალიბდება ქვემოთ ჩამოთვლილი ზოგადი და დარგობრივი კომპეტენციები:

ზოგადი კომპეტენციები:

- კრიტიკული ანალიზის, მსჯელობისა და დებატის უნარი;
- მშობლიურ ენაზე პროფესიული წერისა და კომუნიკაციის უნარი;
- უცხოურ ენაზე (ინგლისური) წერისა და კომუნიკაციის უნარი;
- უცხო გარემოში ადაპტირებისა და მოქმედების უნარი;

- ჯგუფში მუშაობის უნარი;
- სწავლისა და ცოდნის მუდმივი განახლების უნარი;
- თანამედროვე საინფორმაციო და საკომუნიკაციო ტექნოლოგიების გამოყენების უნარი;
- სამეცნიერო ლიტერატურის დამუშავების, ნაშრომის გაფორმების და საჯაროდ წარმოდგენის უნარი;
- განსხვავებებისა და კულტურული მრავალფეროვნების დაფასებისა და პატივისცემის უნარი.

დარგობრივი კომპეტენციები:

- ეცოდინება მცენარეთა ბიოლოგიის თავისებურებები, მცენარეში მიმდინარე ბიოქიმიური და ფიზიოლოგიური პროცესები;
- შეეძლება ბიოცენოზზე, ეკოსისტემაზე და ბიოსფეროზე მოქმედი ეკოლოგიური ფაქტორების გამოვლენა და მათი გავლენის შეფასება;
- ეცოდინება მცენარეთა დაცვის ზოგადი პრინციპები;
- ეცოდინება ნიადაგების გენეზისის საფუძველზე ნიადაგების შეფასება, ნიადაგის დამუშავება და მისი ნაყოფიერების მართვა;
- შეეძლება ნიადაგური და კლიმატური პირობების ექსტრემალური მდგომარეობის დადგენა და დაკავშირება კონკრეტული მცენარეების ზრდა-განვითარებასთან;
- ეცოდინება მერქნიან მცენარეთა სისტემატიკა, მორფოლოგია, ბოეკოლოგიური თავისებურებები და გამოყენების პრინციპები;
- ეცოდინება ტყის მდგრადი მართვის პრინციპები და სატყეო სამეურნეო ღონისძიებების დაგეგმვა-განხორციელება;
- ეცოდინება ურბანული გამწვანების და ლანდშაფტის დაგეგმვის პრინციპები;
- ეცოდინება ხე-ტყის დამზადების ტექნოლოგიის და გადამუშავების მეთოდები;
- შეეძლება ტყის ბიომრავალფეროვნების კონსერვაციისა და აღწარმოების პრინციპები, დაცვა და ტყის რესურსების რაციონალურად გამოყენების ორგანიზაცია და პროგნოზირება;
- შეეძლება სატყეო სფეროს საკითხებზე ინფორმაციული მასალის მოძიება და ანალიზი, პრობლემის დაყენების და გადაჭრის შესახებ დასაბუთებული დასკვნის ჩამოყალიბება;
- შეეძლება არსებული პრობლემის შეფასება და მისი აღწერა როგორც სპეციალისტებისთვის, ისე არასპეციალისტებისათვის, როგორც წერილობითი ასევე ზეპირი ფორმით;

- გაცნობიერებული ექნება ტყის მნიშვნელობა ბუნებრივი და ხელოვნური ეკოსისტემების დაცვის, შენარჩუნებისა და მდგრადი გამოყენებისათვის.

საბაკალავრო პროგრამის დასრულების შემდეგ სატყეო საქმის ბაკალავრს:

ცოდნა და გაცნობიერება:

- ექნება სატყეო სფეროს შესახებ ფართო ცოდნა;
- ეცოდინება ტყის მოვლა-დაცვის, აღდგენა-განახლების და მდგრადი ტყითსარგებლობის პრინციპები;
- ეცოდინება მერქნიან მცენარეთა სისტემატიკა, იდენტიფიცირება და ბიოეკოლოგიური თავისებურებანი;
- ეცოდინება ტყის ინვენტარიზაციის, დაგეგმვის და მართვის საკითხები;
- ეცოდინება დასუფილ ტერიტორიების ტყის ეკოსისტემების ბიომრავალფეროვნება და დასუფილ ტერიტორიების დაგეგმვის და მართვის მექანიზმები;
- ეცოდინება ურბანული გამწვანების დაგეგმვისა და ხელოვნური ნარგავების გაშენებისა და მართვის პრინციპები;
- ეცოდინება ლანდშაფტური არქიტექტურისა და საბალო-საპარკო ხელოვნების ისტორიის ძირითადი ეტაპები და თანამედროვე ტენდენციები;
- ეცოდინება დეკორატიული ბალ-პარკების გეგმარების პრინციპები და თავისებურებები;
- ეცოდინება დეკორატიულ გამწვანებაში ფართოდ გამოყენებული დეკორატიული მერქნიანი მცენარეები;
- ეცოდინება ხის გადამუშავების საწარმოთა საწარმოო პროცესები, სტრუქტურა, ხის დასამუშავებელი ჩარხები, დანადგარები და აღჭურვილობა;
- ეცოდინება გადამუშავებული მერქნული რესურსების სტანდარტიზაცია (შპალი, შპონი ფიცარი და ა.შ.);
- ეცოდინება მერქნის დამუშავების ტექნოლოგიის პრინციპები -მერქნის ქიმიური დამუშავება, მერქნის თერმული დამუშავება, შრობა და სხვა;
- გაცნობიერებული ექნება ანტროპოგენური ფაქტორის გადამწყვეტი როლი ტყის რესურსების დაცვასა და კვლავწარმოებაში;
- ეცოდინება მერქნიან სახეობათა ენტომოლოგიის როლი ტყის ეკოსისტემებში;
- ეცოდინება მერქნიან სახეობათა მიხედვით თითოეული მავნე სახეობის ბიოლოგია და ეკოლოგიური თავისებურებანი;
- ეცოდინება მავნებლის დამზიანებელი ფაზა და დაზიანების პერიოდი;

- გაცნობიერებული ექნება ტყის ეკოსისტემების გარემოსდაცვით მნიშვნელობა და ეკოლოგიურ ფუნქციები.

ცოდნის პრაქტიკაში გამოყენების უნარი:

- შეეძლება ტყის ბიომრავალფეროვნების დაცვა, კვლავწარმოების და ტყის რესურსების რაციონალურად გამოყენების ორგანიზაცია და პროგნოზირება;
- შეეძლება ტყის მართვის გეგმის შედგენასა და განხორციელებაში, აგრეთვე სატყეო-სატაქსაციო სამუშაოთა ორგანიზებასა და შესრულებაში მონაწილეობის მიღება;
- შეეძლება ტყის ხელოვნური ეკოსისტემების ფორმირებისა და დეკორატიული ბალ-პარკების დაგეგმვასა და გაშენების პროცესში მონაწილეობის მიღება;
- შეეძლება ბაღების და პარკების სტილის გარჩევა და ანალიზი;
- შეეძლება ტყისა და დეკორატიულ მცენარეთა სანერგე მეურნეობების დაგეგმვა და მართვა;
- შეეძლება მცენარეების თესლით და ვეგეტატიურად გამრავლება და სანერგეში მათი მოყვანა და მოვლა;
- შეეძლება ხის გადასამუშავებელი საწარმოების პროექტირებასა და მართვაში მონაწილეობის მიღება;
- შეეძლება გადამამუშავებელი სტანდარტიზებული მერქნული რესურსების მიზნობრივად გამოყენება;
- შეეძლება ამა თუ იმ სახეობის მავნეობის განსაზღვრა ეკოლოგიური ინდიქსების გამოყენებით;
- შეეძლება ტყის სახეობათა მავნებლების იდენტიფიცირება და მათი მავნეობის განსაზღვრა;
- შეეძლება კონკრეტული სახეობის მავნებლის და დაავადების გამომწვევი ორგანიზმების წინააღმდეგ ბრძოლის ღონისძიებების დაგეგმვა და განხორციელება.

დასკვნის უნარი:

- შეეძლება ინფორმაციაზე დაყრდნობით მოსაზრებების ჩამოყალიბება და მათი გადაჭრისათვის ალტერნატიული და დამატებითი რესურსების გამოყენება;
- შეეძლება სატყეო სფეროში მოამზადოს წერილობითი ანგარიში და თავისი კომპეტენციის ფარგლებში გააკეთოს დასკვნები;
- შეეძლება ტყის ეკოსისტემების ბიომრავალფეროვნების კვლევა მონიტორინგში მონაწილეობის მიღება, შედეგების ანალიზი და შესაბამისი დასკვნების გამოტანა;

- საჭიროების შემთხვევაში, შეეძლება მონაწილეობა მიიღოს შესაბამისი საკანონმდებლო აქტებით დარეგულირებული დარგის/სფეროს სპეციფიკური საკითხების განხილვაში.

კომუნიკაციის უნარი:

- შეეძლება იდეების, არსებული პრობლემებისა და გადაჭრის გზების შესახებ დეტალური წერილობითი ანგარიშის მომზადება და ინფორმაციის სატყეო დარგის წარმომადგენლებისა და არასპეციალისტებისათვის ზეპირად გადაცემა ქართულ და უცხოურ ენებზე;
- შეეძლება თანამედროვე საინფორმაციო და საკომუნიკაციო ტექნოლოგიების შემოქმედებითად გამოყენება.

სწავლის უნარი:

- შეეძლება საკუთარი სწავლის პროცესის თანმიმდევრულად და მრავალმხრივად შეფასება, შემდგომი სწავლის საჭიროებების დადგენა.

ღირებულებები:

- შეეძლება პროფესიული ღირებულებების ფორმირების პროცესში მონაწილეობა და მათ დასამკვიდრებლად სწრაფვა;
- შეეძლება ბუნებათსარგებლობის პრინციპებისა და თეორიების ღირებულებების შეფასება და ახალი ღირებულებების დამკვიდრებაში წვლილის შეტანა.

სწავლებისა და სწავლის მეთოდები

სწავლის შედეგების მისაღწევად თითოეული სასწავლო კურსის მიზნიდან გამომდინარე, განსაზღვრულია შესაბამისი სწავლისა და სწავლების მეთოდები. ლანდშაფტის მენეჯმენტის, საპარკო და სატყეო საქმის საბაკალავრო საგანმანათლებლო პროგრამის ფარგლებში, როგორც წესი, გამოიყენება სწავლების შემდეგი მეთოდები: ლექცია, სემინარი, პრაქტიკული და ლაბორატორიული მუშაობები. სწავლის შედეგების გაზომვისას გამოიყენება როგორც მაფორმირებელი, ისე შემაჯამებელი შეფასების ფორმები, ესენია: საშინაო დავალებები, ტესტები, ზეპირი და პრაქტიკული გამოცდა, პრეზენტაცია, შესრულებული სამუშაოების გარჩევა, ანგარიშები, პროექტი, ესეი და სხვა. სასწავლო კურსების მიხედვით სწავლების მეთოდები განვრილია სილაბუსებში. ამასთან, ლექტორი უფლებამოსილია სასწავლო პროცესში გამოიყენოს ისეთი მეთოდი, რომელიც პროგრამაში არ არის მითითებული. განსხვავებული მეთოდის გამოყენების შემთხვევაში, ინფორმაცია მიეთითება სილაბუსში.

სტუდენტის ცოდნის შეფასების სისტემა

სტუდენტის ცოდნა ფასდება 100-ქულიანი სისტემით. შეფასება მრავალკომპონენტიანია და შეესაბამება საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების მინისტრის 2007 წლის 5 იანვრის N3 ბრძანებით დამტკიცებულ უმაღლესი საგანმანათლებლო პროგრამების კრედიტებით გაანგარიშების წესს. სტუდენტის ცოდნის შეფასების დროს, პროგრამის განხორციელებაში ჩართული აკადემიური და მოწვეული პერსონალი ვალდებულია გამოიყენოს ზემოაღნიშნული წესი. ცოდნის შეფასებისას გამოიყენება შემდეგი სქემა:

ხუთი სახის დადებითი შეფასება:

- (A) ფრიადი – შეფასების 91-100 ქულა
- (B) ძალიან კარგი – მაქსიმალური შეფასების 81-90 ქულა
- (C) კარგი – მაქსიმალური შეფასების 71-80 ქულა
- (D) დამაკმაყოფილებელი – მაქსიმალური შეფასების 61-70 ქულა
- (E) საკმარისი – მაქსიმალური შეფასების 51-60 ქულა

ორი სახის უარყოფითი შეფასება:

- (FX) ვერ ჩააბარა – მაქსიმალური შეფასების 41-50 ქულა, რაც ნიშნავს, რომ სტუდენტს ჩასაბარებლად მეტი მუშაობა სჭირდება და ეძლევა დამოუკიდებელი მუშაობით დამატებით გამოცდაზე ერთხელ გასვლის უფლება
- (F) ჩაიჭრა – მაქსიმალური შეფასების 40 ქულა და ნაკლები, რაც ნიშნავს, რომ სტუდენტის მიერ ჩატარებული სამუშაო არ არის საკმარისი და მას საგანი ახლიდან აქვს შესასწავლი.

სასწავლო გეგმა

სასწავლო გეგმა შედგება რამდენიმე კომპონენტისგან:

- საუნივერსიტეტო ზოგადი განათლება
- მიმართულების ზოგადი განათლება
- ლანდშაფტის მენეჯმენტი, საპარკო და სატყეო საქმის საბაზო განათლება
- ლანდშაფტის მენეჯმენტი, საპარკო და სატყეო საქმის ძირითადი განათლება
- პრაქტიკული განათლება
- არჩევითი საგნები

საგანმანათლებლო პროგრამას თან ერთვის კურიკულუმი და სემესტრული სასწავლო გეგმა.

ადამიანური და მატერიალური რესურსი

საქართველოს აგრარული უნივერსიტეტი ახორციელებს საგანმანათლებლო პროგრამას გამორჩეული კვალიფიკაციისა და წარმატებული გამოცდილების მქონე აკადემიური და მონვეული პერსონალით.

საგანმანათლებლო პროგრამის განხორციელება უზრუნველყოფილია ფინანსურად და მატერიალურად. პროგრამის განსახორციელებლად უნივერსიტეტი გამოყოფს შესაბამის ფინანსურ და მატერიალურ რესურსს. საგანმანათლებლო პროგრამა განხორციელდება კახა ბენდუქიძის კამპუსში, რომელიც აღჭურვილია მაღალი ხარისხის განათლების მისაღებად საჭირო ინვენტარითა და ყველა სხვა რესურსით.